EESTI PÄEVALEHT

ESTNISKA DAGBLADET

6. aastakäik

Toimetaja Juhan Kokla

Vastutav väljaandja (ansv. utg.) O. H. Wermelin

Peatoimetus:
EESTI MAJAS, Stockholmis, sissekäik, Kocksgränd 3
Aadress: Box 16320, Stockholm 16
Telefon: 21 84 46

Abitoimetus ja talitus:
Toimetaja Jüri Aus
Aadress: Eskilstuna, Box 120
Uppl. C. Telefon: 016/477 72
Tellimispostgiro nr. 28650

Tellimishinnad:
Aasta .... kr. 92:—
Termin (4 kuud) .... kr. 31:—
Kuu .... kr. 9:—

Kuulutusehind 60 ööri mm.
Ärikuulutused 70 ööri mm.

Eskilstuna-Kurirens Tryckeri AB
Eskilstuna 1964

Eskilstuna-Kuriren

Reedel, 17. jaanuaril 1964

Upplaga C

Nr. 13 (1455)

Muretsege oma raamatuile isikupärane raamatuviit!

Vaatamata sellele, et meil leidub juba tuhandeid eesti ekslibriseid, pole 99 prots raamatusõpradest veel selleni jõudnud. Uus raamat paigutatakse riiulile endiste kõrvale, mõni kirjutab vahest ka oma nime sisekaanele või lööb sellele kummitempli, kuid imestab hiljem, et raamatud siiski "kaovad". Selle pahe leevendamiseks kasutatakse juba hallist keskajast peale ekslibrist, raamatuomaniku nime ja mingi sümboolse joonisega, mis vihjab tema elukutsele või hobile. Mõni eesti mees on selleks kasutanud ka esivanemate peremärki. Kunstnik Märt Laarman paigutas koguniste ekslibrisele teksti "Kurat võtku raamatu laenajat!". Kas "moto" aitas, sellest vaikib ajalugu, aga vast ekslibrise tõttu jäi siiski mõnigi raamat pärisomaniku raamaturiiulile.

Ekslibrise soetamine võib olla päris odav aga ka kallis lõbu. Kõik oleneb maitsest ja tõekspidamistest ja selle üle ei tasuks vaielda, sest ühele meeldib tütar, teisele jälle ema!

Juba koolipoisina, enne Esimest Maailmasõda, joonistasin endale ekslibrise, mille motiiviks oli Akropoolis. Sellest tegin sinikoopiaid — ja jäin rahule. Noore fotojüngrina tegin enesest autoportree ja "graveerisin" fotoplaadile kaapsule abil teksti. Koopiaid tegin fotopaberile ja kuna mul sellest veel praegugi üks eksemplar säilinud on, siis ei saa ütelda, et see heatahtlikku arvustust välja ei kannataks. Hiljuti sain paar ekslibrist kodumaalt, mis on valminud sel teel, et kunstnik on fotofilmile kaapsule abil joonistanud teksti ja motiivi päris oivaliselt. Niisugused fotopaberile kopeeritud ekslibrised on odavad ja täidavad otstarvet. Minu kogus leidub ka ekslibriseid, mille originaaljoonis on pildistatud fotokaameraga ja negatiivist tehakse siis koopiaid fotopaberile. Need on tegelikult reproduktsioonid ja kaaluvad sootuks vähem kui trükitehnikas valminud raamatuviidad, kui neid leidub aga vähesel arvul, siis võivad needki olla maiuspaladeks kollektsionääridele. Parem on siiski trükitehniline paljundusviis.

On ekslibrise soetamise küsimus majanduslikult kaalutud ja otsustatud, siis tuleks kõigepealt mõtelda sellele, mida soovitakse motiivina oma ekslibrisel näha. Kui rahakott lubab, siis tuleks kontakti astuda graafikat valdava kunstnikuga.

Motiivi osas on alati kõige vastuvõetavamad lihtsa joonega selged illustratsioonid. Vana klassikalise realismi kõrval esineb vahest ka juba n. n. abstraktne kunst — sest igaüks saab oma raha eest seda, mida ta soovib! Hoiduda ülekuhjatusest! Mehel paljude ratsudega osutub raskeks kõiki sümbole selliselt ekslibrisele asetada, et üldpilt selle all ei kannataks.

Kunstnik Uno Ongi visand ekslibrisekavandiks meremehele. Tushijoonis, nimi on lisamata.

Läinud sajandil, kus klisheetehnika oli alles leiutamata ja üldse vanasti, valmistati ekslibriseid teras- või vaskplaadi äratõmbeina. Selline ekslibris polnud odav, sest tegemist oli kunstkäsitööga. Neile järgnesid puulõiked ja need maksid ja maksavad praegugi oma 3—500 krooni (100 kuni 200 eks. valmistrükitud koos kunstniku honorariga). Linoollõige uuemal ajal on kunstnikule käepärasemaks materjaliks, kuid kulu on siiski võrdne puulõikega. Tsinkklisheest saab äratõmbeid tellida piiramata arvul, ja sellepärast peavad paljud ekslibriste-kogujad neid millegipärast "odavaiks". Kes aga peab lugu heast ja puhtast pisigraafikast, see laseb endale valmistada joonise ja tellib sellest endale trükiklishee, mille hind on umbes 15—25 krooni, pluss kunstniku tasu. Leidub aga ka tüpograafilisi, ainult trükilao abil valmistatud ekslibriseid, mispuhul kunstniku *honorar sootuks ära langeb ja ekslibriseid ise saab nimekaardihinnaga trükikojast kätte. Nagu juba eelpool öeldud, ei taha ekslibriste-kogujad vähemat kui* puulõiget "väärtuslikuks" tunnistada. Kuid siin peaks ometigi väl-

Järg. lhk. 2.

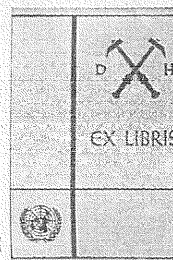

Dag Hammarskjöldi lihtne tüpograafiline ekslibris.

Mall Jams uus programmsekr. Sthlmi ülikoolis

Stockholmi Ülikooli Üliõpilaskonna juhatuse poolt valiti paljude kandidaatide hulgast programmisekretäriks humanitaarteaduste üliõpilane Mall Jams, kellena tal lasub mainitud kümnetuhandelise üliõpilaskonna kultuurilise isetegevuse ja meelelahutuse korraldamine koos kolme kaassekretäriga.

Mall Jams on aktiivselt tegutsenud Stockholmi Ülikooli noorkonservatiivide organisatsioonis ning on oma kodukoha Upplands-Väsby noor-konservatiivide organisatsiooni sekretäriks, kellena ta möödunud oktoobris võttis Rootsi delegatsiooni liikmena osa ka Euroopa konservatiivsete parteide kongressist Berliinis, vesteldes muuseas ka rea tuntud riigimeestega.

Ta on osa võtnud ka Eesti Osakonna, Eesti Rahvaülikooli ja korp Filiae Patriae tegevusest ning on vabatahtlikult abistanud REE büroos, vastuvõttudel ja pressikonverentsidel.

Peale õpingute Stockholmi Ülikoolis on 23-aastane Mall Jams õppinud veel võõrkeeli suvekursustel Cambridge, Edinburghi ja Madridi ülikoolides ning viibis 1962. a. suvel noorte suvelaagri juhina USA-s International Camp Councelor Program vahendusel.

Mall Jams

Keres Hollandis

Hollandis Beverwijkis toimub praegu traditsiooniline rahvusvaheline maleturniir, millest võtab osa ka suurmeister Paul Keres.

Turniiri juhtimisele asus ungari suurmeister Portisch, Keres ja taanlane Larsen järgnevad 2 1/2 punktiga.

"Neetud talu" proovid käivad juba mõnda aega. Pildil instrueerib lavastaja Marie Kalbek osalisi.

Kitzbergi "Neetud talu" lavale Iseseisvuspäevaks

22. ja 23. veebruaril annab Stockholmi Eesti Teater Sveavägenil ABF'i teatrisaalis etendused oma järjekordse uuslavastusega, milleks sel korral on valitud August Kitzbergi viimane draamakirjanduslik teos, iseseisvuse algaastail esinenud väärnähtusi kritiseeriv komöödia "Neetud talu". Lavastajaks on Marie Kalbek, kuna osakandjatena esinevad *Signe Pinna, Elo Rähn, Heljo Mängel-Sundsvik, Lidia Viidas-Tiitso, Vello Koger, Väinö Konga, Artur Sikk, Gustav Triip, Rein Wellner ja Roman Väli*. Etendustele Stockholmis *järgneb selgi korral ringreis* suurematesse eestlaste keskustesse üle kogu Rootsi. On märkimisväärne, et just käesoleval aastal, mil traagilistest sündmustest kodumaal möödub 20 aastat, on teater võtnud mängukavva käesoleva sajandi esimese poole kõige silmapaistvama ja viljakama draamakirjaniku teose, püüdes sellega otsekui uuendada lava kaudu kontakti kodumaaga, sealsete inimestega ning iseseisvuse algaastail esinenud probleemidega.

Kuigi Kitzberg on andnud "Neetud talus" satiirisulega pihta ühiskondlikku arengut pidurdavale, polnud ta mingil viisil komöödia kirjutamise ajal pessimistlik tuleviku suhtes. Seda kinnitavad tema enda sõnad, mis on kirja pandud 15. novembril 1925. aastal: "Kui ei ole noorte arvates veel kõik nii nagu olla võiks — teie aeg tuleb, koputab juba ukse taga." Et aeg kiiresti kätte jõudis, näitavad meile Eesti iseseisvusaegsed saavutused kõigil aladel.

August Kitzberg sündis Pärnumaal Laatre vallas Puidre Alatares 8. jaanuaril 1856. aastal ning ta nimi kirjanikuna sai eestlastele tuttavaks 1887. aastal, mil talle anti Eesti Kirjameeste Seltsi kiitusekiri, s. t. esimene auhind ajaloolise jutustuse eest "Maimu". See oligi Kitzbergi kirjandusliku tegevuse alguseks, kusjuures auhinnatud jutustus ise matkis mõnetigi Jannseni, Bornhöhet ja teisi romantikuid. Muutudes aga oma hilisemates teostes realistiks võib Kitzbergi pidada teatavaks üleminekumeheks Eesti kirjandusloos, liiatigi kus tema looming ulatas 19. sajandi venestusaastaist kuni iseseisvasse Eestisse välja.

Kirjandusloolaste arvates on Kitzberg oma parima andnud draamakirjanduse alal ja eriti hinnatakse teda kui eesti algupäraste lavateoste autorit. Muidugi mõista on rida tema esimesi näitekirjanduslikke katsetusi vähenõudlikud maaelu kirjeldavad naljamängud, kuid 1892 aastal ette kantud näidend "Punga-Mart ja Uba-Kaarel" kinnitas nüüd tagant järele vaadates, et tegemist oli sihikindla näitekirjanikuga. Et see nii oli, tõendavad meile käesoleva sajandi algaastad: 1903 valmis Kitzbergil viievaatusline näidend "Rätsep Õhk", mis lõikas kõvasti loorbereid veel iseseisvuse lõppaastail Tallinna "Töölisteatris", ning 1906 viievaatusline draama "Tuulte pöörises", mis esietendati Tartus "Vanemuise" teatrihoone avamise puhul. Kitzbergi näitekirjandusliku loomingu tippsaavutuseks tuleb lugeda aga minevikuaineil kirjutatud draamat "Libahunt", mis valmis osaliselt "Vanemuise" direktori K. Menningu juhiseid ja nõuandeid arvestades. Selle näidendiga avati Pärnus "Endla" teatrihoone ja sellele näidendile andis Eesti Kirjanduse Selts 1912. aastal kõrgema kirjandusliku auhinna. Silmapaistvateks Kitzbergi teosteks tuleb veel lugeda lopsakat ja naturalistlikku "Kauka Jumalat", linnateemalist "Laurit-

Järg. lhk. 2.

Veel üks kirjeldus Paul Pinna surmast

NEW YORK (EPL) — Mari Möldre oma mälestustes mainib muuhulgas ka Paul Pinnat, kelle surma ümber on liikunud mitmesuguseid kuuldusi. Sel puhul poleks vast huvituseta tutvuneda ka ühe teie kirjutusega, näitleja K. Toomi sulest 1959 a. ilmunud teatrite kavaraamatus "Eesti NSV teatrid" Nr. 2. Selles K. Toom kirjutab, et esmakordselt puutunud ta Paul Pinnaga kokku jaanuaris 1942 a. ja sellest peale olnud temaga läbikäimises kuni Pinna surmani märtsis 1949 a. Viimane isiklik kokkupuutumine olnud pühapäeval, 27. märtsil 1949.

Selle kohta ja jutustab üksikasjalikumalt: "Viibisime kadunud Lembit Rajalaga oma ühise sõbra haigevoodi juures. Seda on võimatu unustada. Piinava haiguse poolt ärakurnatud kehas milles veel viimaseid elumärke, avaldus Pinnale nii omane südamlikkus..." Polsid, ilma sentimentaalsuseta! Mina põen haigust, millest mul pole pääsu. Hea, et tulite..." (Temal oli raskekujuline maovähk, millest ta ise oli nähtavasti ka teadlik). Ja meile sai selgeks, kui ülearune on hakata otsima lohutussõnu inimesele, kes läheb täie teadvusega vastu paratamatule lahkumisele.

Kuid meie ei rääkinud surmast. Pinna jutustas meile oma elust. Ja ikka leidus selles jälle midagi sellist, mille üle pidime heatujuliselt naeratama. Milline kohutav kontrast surivoodi ja elu vahel! Ta palus meil avada oma öökapi — ise ta lamas liikumatult, kuna oli juba sedavõrd nõrk — ja võtta sealt pudeli sampust ning see avada. Rajala täitis selle soovi. Valas vahutava joogi samas asuvasse teeklaasi ja ulatas selle Pinnale. Ta raputas pead: "Jooge, poisid see pudel tühjaks..." Vaatasime ebamugava tundega üksteisele otsa — tavaliselt kostitatakse ikka haiget, kuid siin kujunes olukord piinlikult vastupidiseks. Pinna nähtavasti taipas meie mõtteid ja lausus: "Jooge, poisid, tehke mulle seda rõõmu. Ma tahaksin, et teil oleks hea..."

Inimene, kes oma elu kestel oli tuhandeid oma võrratu kunsti ja avara südamega rõõmustanud, ei tahtnud ka oma lahkumisel teisi norutama jätta. Ainus, mille üle ta kaebas, oli piinav kõrbemine sisikonnas. Kuid sellelegi leidus temal lohutav lahendus: "Varsti panete mind puhkama Metsakalmistule, mändide alla. Seal on tuulevaikne ja meri on lähedal, seda olen alati armastanud ja mis peaasi, see neetud janu ei vaeva enam..."

Mõne tunni pärast lahkusime ja see kohtumine Paul Pinnaga jäi meil tõepoolest viimaseks. Ta suri 29. märtsil ja paari päeva pärast, 1. aprillil viisime ta sinna, kus on tuulevaikne ja meri lähedal.

Parmupill raadios

Reedel esines rootsi ringhäälingu saatekavas "Solkatten" eesti parmupillisoologa orkestri saatel eesti ettevõtja Aleksander Surkevits.

Ringhääling oli parmupillisolisti üles leidnud Rootsi muusikamuuseumi kaudu, kes juba varem on huvi tunnud tema parmupillivirtuooslikkuse vastu, m.h. on teda külastamas käinud ka soome rahvamuusika-uurijad. Surkevitsi parmupill on ainukeseks "varanduseks", mida ta põgenemisel kodumaalt rinnataskus kaasa tõi *ja see omameisterdatud pill on saatnud teda läbi elu. Parmupillimängimise õppis ta poisikesena Lõuna-Eestis, parmupilli mängis ta ka sõja lõpul rindele sattudes ja kui nüüdki tuju tuleb, siis võtab ta taskust pilli ja toredad polkad ja valsid aina lendavad.* Praegu on ta teadaolevalt ainukeseks eesti parmupillimeheks Rootsis. Seda kunsti oskas ka õnnetut surma saanud end. Idla rahvatantsijate pillimees Tomkov.

Aleksander Surkevits.

Kui jänkid küsisid nõu venelastelt

NEW YORK (EPL) — USA-s palus põgenikuna võimudelt asüüli 35-aastane vene noor teadlane Juri Asejev, kes Ameerikasse oli pääsenud Leningradist kultuurivahetuse korras ja kellel naine ja laps olid Venemaale jäänud pandiks. Ameeriklased pidasid kultuurivahetuse lepingu kohaselt viisakaks asjast teatada N. Vene saatkonnale Washingtonis, kes omakorda nõudis võimaluse Asejevi ülekuulamiseks.

Asejev ei olnud aga vaimustatud ideest, et politrukid teda üle tulevad kuulama. Ilmselt paanikasse sattudes hüppas ta oma korteri aknast välja ja sai kolmandalt korralt kukkudes raskeid vigastusi. Hiljem seletas ta, et ta "kukkus kogemata aknast välja", üldiselt aga arvatakse, et ta katsus endalt elu võtta. Asejev oli Leningradi ülikoolis professori asetäitjaks filosoofia alal. Harvardis tundsid kaasüliõpilased teda sõnaahtra mehena, kel oli raskusi inglise keelega.

Jordani lisajõgede veed juhitakse Iisraelist mööda, ähvardab Kairo

KAIRO — Nasserisõbralik Beiruti ajaleht "Al Anouar" avaldas kolmapäeval araabia riikide konverentsil heakstunnistatud plaani, mis näeb ette Jordani harujõgede vete juhtimist mujale, kui Iisrael peaks oma niisutusprojekti läbi viima ja alustama vee pumpamist Geneetsareti järvest Negeve kõrbe. Araabia maade riigijuhtide poolt vastuvõetud plaani üksikasjad saatis Beirutisse "Al Anouari" peatoimetaja, kes konverentsi ajal ise viibis Kairos. Araablaste "vastuaktsioon" näeb esiteks ette, et Süüria maaalalt läbijooksa Banivasi jõe vesi juhitakse mujale. Projekt maksab 12 miljonit süüria naela. Teiseks muudetakse Liibanonis Hasbani jõe jooksu kanalite ehitamisega mõlemale poole jõge, milline ettevõte maksab 20 miljonit liibanoni naela. Kolmandaks ehitatakse Jordaanias asuva Ghori lähedusse kanal, mis juhib kõrvale Yarmaki jõe veed. Kõik eelpoolnimetatud jõed on Jordani jõe lisajõed. Iisraeli peaminister Levi Eshkol hoiatas kolmapäeval Kairosse kogunenud araabia riikide juhte "ette võtmast hädaohtlikke otsuseid". "Iisrael ajab nurja kõik katsed takistada iisraellaste niisutusprojekti läbiviimist", sõnas Eshkol, kes ühtlasi on ka Iisraeli kaitseminister. Eshkol lisas juurde, et ameerika Johnstoni-plaani kohaselt jagavad Iisrael ja tema naabrid Jordani Yarmaki vett pärast omavahelisi konsultatsioone.

UUDISEID... LÜHIDALT

MIAMI — Paar õhufotot, mis võeti paari ameerika fotograafi poolt Kuuba kirderanniku osas siis, kui Kuubal möllas hävitav orkaan, on paljastanud uue ja tähtsa vene baasi, seletab Castrovaenulik kuuba revolutsiooninõukogu oma kirjutises USA luureteenistusele. Uude baasi olevat venelased paigutanud nii allveelaevu kui rakette, märgib organisatsiooni esindaja.

BONN — Ida-Saksa nukuvalitsuse juht Walter Ulbricht saatis 6. jaanuaril Lääne-Saksa liidukantslerile visandi uueks lepinguks Ida- ja Lääne-Saksamaa vahel, mis näeb ette, et mõlemad pooled loobuksid tuumarelvadest. Ulbrichti ettepaneku kohaselt olevat sellist lepingut võimalik sõlmida ilma, et Bonnil pruugiks Ida-Saksa rezhiimi ametlikult tunnustada. Bonnist aga saadeti Ulbrichti kiri Ida-Saksamaale tagasi ilma, et seda Erhardi kantseleis üldse oleks avatudki. Ulbrichti kirja sisu sai teatavaks siis, kui selle avaldas ida-saksa riiklik uudistebüroo.

LONDON — Kolmapäeval saabus Londoni Lääne-Saksa liidukantsler Erhard, kel kahe päeva jooksul on ette nähtud terve rida läbirääkimisi juhtivate inglise poliitikutega. Erhard märkis oma sõnavõtus Londoni saabumisel, et Euroopal on võimalik mängida juhtivat osa maailmapoliitikas vaid siis, kui ta esineb ühendatult vabade ja võrdõiguslike rahvuste raames. "Iseseisvat, õnnelikku ja tugevat Euroopat pole aga võimalik luua ilma Suurbritanniata", toonitas Erhard. Nato kohta märkis liidukantsler, et A-pakt on absoluutselt hädavajalik. "Meil tuleb kokku hoida ja vältida kõike seda, mis liitu killustaks. Ainult sel viisil on võimalik kujundada tulevikku ja võita ühiseid eesmärke".

WASHINGTON — President Kennedy lähim nõuandja ja Kennedy-rezhiimi üks juhtivaid poliitikuid Valges Majas, 36-aastane Theodor Sorensen lahkus kolmapäeval oma kohalt president Johnsoni nõuandjana. Sorensen oli mees, kes põhiliselt kavandas suurema osa Kennedy kõnedest ning moodustas koos Robert Kennedyga Valge Maja "ajutrusti" juhtkonna. Pärast Dallases toimunud mõrva jäi Sorensen president Johnsoni eriliseks nõuandjaks vaid ajutiselt ja uue presi-

Järg. lhk. 2.

Möödunud sajandi eesti pruut. Ülaloleva kauni maali pulmaehtes eesti neiust Jüri kihelkonnast maalis 1863 aastal Tallinnas Vaskjalast pärinev eesti kunstnik J. Rud. Ferendhoff. Kaunis on rahvariie ja kaunis on ka pruut... Berendhoffi olevat soovitatud a. 1859 Kreutzwaldile Kalevipoja rahvaväljaande illustreerijaks.

REEDETUD KAVAD

Kui suurt kahju Nõukogude agentide sõnakuulamine Rootsis, Lääne-Saksamaal ja mujal on vaba maailma kaitsesüsteemile üldiselt tekitanud, seda on raske kokku võtta. Rohkete kohtuprotsesside, samuti kui kõimasolevate ehuurimiste andmetel on igatahes selgunud, et reedetud on mitte ainult üksikute riikide kaitsekavasid, vaid ka Põhja-Atlandi Liidu kollektiivset tegevust käsitlevad mitmesugused plaanid. Järelikult on kaitsekavade revideerimine paljudel juhtudel paratamatu, sest vastasel juhul oleks vaenlasele antud võimalus sõja korral mängida lahtistele kaartidele.

NATO sesiukohast on ohukord teatud määral kergem kui mõnes üksikus liiduvahes riigis, sest Lääne-Saksamaa jätkuva relvastamise tagajärjel on NATO sõjaline potentsiaal pidevalt suurenenud. Sellega on kaasas läinud mitmed praktilised korrektiivid kaitsekavades nõnda, et stabiliseerimisest oli veel vara rääkida. Sellest hoolimata on Põhja-Atlandi Liit mõõdunud sõjakest saadik astunud mitmeid samme, mis isendast tõendavad, et tegemist on reedetud kavade muutmisega. Kuigi NATO kehtiv kaitsekava näeb Kesk-Euroopa peavastupanujoonena otte Rheini jõge, on USA ja Saksa Liiduvabariik vahepeal otsustanud kaitse maapuispunkti ümber paigutada raudeesriide vahetusse läheduse See tähendab ühelt poolt, et Lääne-Saksa territooriumi ei kavatseta enam loovutada, teiselt aga ka seda, et tuumrelvade rakendamine võib tulla varem kui vana kaitsekava järgi.

Reedetud kavade mõju ahnab ennast vahest veelgi markantsemalt tunda NATO tiibadel lõunas ja põhjas. Türgi resp. Norra vahetuks abistamiseks sõjaohu korral oli vanas kaitsekavas ette nähtud umbes 5.000 meheline segaväeskoondis: üks ameerika, üks inglise, üks belgia jalaväepataljon ning üks saksa segavõrgupiirite ja üks itaalia mägikütipataljon. Uue kava järgi kohaselt peab niisugune reserv NATO tiibade tugevdamiseks olema hoopis suurem, tõustes vähemalt 75.000 meheni. Kava algatati seoses USA suure ühusilla harjutusega mõõdunud sõjaisel, kusjuures Tehhasest Ühendriikides vähem kui kolme päevaga toimetati Lääne-Saksamaale ühe soomusdiviisi meeskond. Kuigi see ühusilla operatsioon põrkas ilmastiku raskustele ja ei arenenud just esialgse kava kohaselt, pakkus harjutus siiski hästi kogemusi taolise ettevõtete korraldamiseks.

Mis NATO väejuhatuse tähelepanu nüüd tavalisest rohkem tema mõlemale tiivale tõmbab, on tõsiasi, et kõigi tundemärkide järgi ei ole kommunistliku bloki rünnak Kesk-Euroopa rindel enam nii tõenäolik kui see tundus vähemi aasta tagasi. Kommunistlikul blokil ei ole siin mõtet enam seda lõndude ühendamiseks, mis olnuksid varem isoleomustas. Seevastu on mõeldav, et N. Liit võib ürituda kallaletungi NATO tiibadele põhjas ja lõunas, kus Norra resp. Türgi on Atlandi Liidu ainsad liikmesriigid, kellel on ühine piir N. Liidu. Mõlemas rindeosas pole N. Liidul pealegi raske koondada küllalt suuri jõudusid, mis edu kindlustaks.

Vähemas ulatuses on NATO juba varem oma suhteliselt väikese strateegilise reservi võtnud osa manöövritest Türgis ja Norras. Tänavu hilakevadel või varasuvel on kavatsetud Norras läbi viia harjutusi suuremas mõõdus, kusjuures peatähelepanu langeb Põhja-Norra kaitsele. Kavatsetud ühismanöövrit kommenteeris hiljuti Norra kaitseminister Harlem, tähendades, et niiviisi on kõige parem selgeks teha, et Norra võib tõelisilult loota oma liittaste abile, kui seda peaks vaja minema. Manöövri ühiskasjade kohta tähendat selgitust pole antud, niisiis puuduvad esialgu ka andmed osavõtjate kohta. Tundub siiski tõenäolikuna, et juba praegu NATO strateegilisse reservi kuuluvate ameerika, inglise, belgia, läänesaksa ja itaalia väeükseustele seltsivad ka väed Kanadast ja mujalt. Ühest suurendatud osavõtust kõige hõlpsam reedetud kavasid heaks teha. **A. K.**

Oskar Lillendal: LÜHIKOMMENTAARE

Kommunistlike kojukutsujate propaganda pole viist kõrgete isandate silmis kommunistoofilisi kulgemud ja see põhjalikkus, millega läänemaailma luurevõimud jälgisid Artur Hamani tegevust ja ilkumisi, mis viisid selle peaaegu ühe pahjalikult valjeduseta tuli spiooni paljastamiseni, — on Moskva leivaandjate meeled teinud väga tigedaiks. Millega muuga peaks see siis olema seletatav, et "Tõe Häälel" pandi valjeim ja paguluste "hadriku" põnnumatenseks antu kontsesioon nõudset peale ainult veel "Kodumaale" "Tõe Häälel" silgenõuset on vähe tõeliselt kahju ainult perenaistel vabas maailmas, kes seda vängelt haiseval (kindlasti halva keemilise kvaliteedi pärast) ajalehekest kaatusid oma garderoobidest kõige cemalpeletamiseks. Leivapuuduses vaevleva, tõõstuslikult ikka enam ja enam mahajäävа "suure Kodumaa" üleskiitmine, mida "Tõe Häälel" nii ustavalt teeb, ei suutnud juba algusest peale vabas maailmas viibivaid eestlasi veenda mõõdumaa haljale oikale õõdumisest.

Teadmine, et meie kodumaal ja tema tõõkat pärisrahvast pidevalt kurnatakse ja toodete poolest tühjendatakse, on vabas maailmas elava eestlase tõõnd immunmaks vene-kommunistliku suurustamise vastu ja hilsugues olukorras pidi isegi N. Liidu kommunistiline juhtkond sin ta tõõdepanu kaudse "Tõe Häälel" olemise ilmumine võis teinida ainult N. Liidu nõrruvõikrstamist. Sellega oli ka kepp "Tõe Häälel" pea kohal halkt murtud ja saavutatud ka seesmine kõõkuhõõd Ida-Saksast väljapressitava pearesti kvoodi alal.

Kommunistidel peab olema hea kõõt — pole nõljasat tõõkimi, mendviis aastat kibedusi alla neelata ja see kõik ära seedida. Lõisaks sellele peab nõüd veel hakkama tarvitama Kanada ja Ühendriikide ajalehtede kõõkuhõõd saia — ka seda peab uhke ja suurustaja kommunisti kõõt kannatama, — kuid häda ei anna häbenetu.

Tõhases tõõtab minu lähedal elupõline kommunist, rootslane, kellele paljud nähted ja esinevad ei meeldi siinses lähiskonnas. Ei kuningakoda, ei Wallenbergid, Bonnier'd, De Geer'id, Johnson'id, Broström'id ega Klingspor'id, — loomulikult ka mitte Erlander, Strüng, Geijer. Need kõik olevat "rootsi rahva ja tõõlisrahva kurnajad", kes kõik peaks Siberisse saadetama, "kuhu teised sinuugused eestlased juba läjed sisse tallanud", nagu mu kõõmasin tõõnaisane vinguselt mulle tõõndas.

Kodumaalt saadeti enne jõõulupühi pagulas-eestlastele seinakalendrid, mis on trükitehniliselt teostuselt tähel mõõrat matkib võõlismaa sellesarnaseid tooteid. Paber just viilismaa sellesarnastele toodetele ei vasta ja tõõgikarteng on vähemalt kõõhuhõõbisuse viirvi, kuid trükk on laitmatu. Kuna ma just väga "paadunud" kodanlane pole, lehitsesin läbi selle kalendri ja leidsin sellest viis "kroonipühi": 1. jaanuar, 1. ja 2. mai (2. mai vist sellepärast, et langes laupäevaste päevalel), 7. november ja 5. detsember. (Tõejõõnud ses aastast. Tõõnaisel (paludugi mahaarvatud) kõõkuk kibedale sotsiaalitõõkule tõõschitusõõtõõle, mis 1970-ndaks aastaks viiar. N. Liidu kodanikud nii kaugele, et need võivad juba "kahekõe" võõleba sõõa.

Naitasin seda seinakalendrit oma kommunistist tõõkaaslasele ja juhtisin ta tähelepanu kaudsele "kroonupühadele" — ainult viis päeva aasta kohta! Palusin teda üles lugeda, kuipalju kinnimaksetavaid "kroonupühi" saab ühes rootsi tõõlisõõ. Õõe sai mõõdasti kahe kõõ sõõmed täis, kuid Jaanipäevanj veel väija ei jõõdnud. Tõõkas siis käed taasu ja arvas, et kalendri trükkimisel peaolema viga tehtud — ei või olla usutav, et tõõlisele sotsiaalsimi maal nii vähe aega antakse tõõtide sõõtumiseks ...

Olen seda kalendrit näidanud paljudele-paljudele rootsi tõõaaaslastele ja ma võin kinnitada, et see kalender on olnud seni paltõõ toode, mis Nõukogude Eestist viilismaale saadetud.

Tõeline "tõõ häälí"...

Lugeja kirjutab: Kui õpetati "armastust"

V. a. EPL toimetaja! Oskar Lillendali artikli puhul 4. jaanuarist, "Kui õpetati armastust", oleks ka minul paar mälestuiskiku sõna sellest suurest "armastusest", s. o. venestamisest pajatamata. Algsõna oma koolikõhu 1956 a. sügisel aastase vallakooliga — sattusin kohe kolmandasse klassi, tuna oliin kodus lugemise, kirjutamise, arvestuse rehingud kui ka katekismuse peatükid selgeks õppinud. Ei mecnu, kas mul vallakoolis vene keeli õpida tuli, kuid juba järgmisel talvel kiheltkomsakoolis läks vene keele õpetus täiel määral lahti. Opetajaks oli mu isa vend, Valga seminari kasvandik, kes ise oli viletsa vene keele oskusega, kuid teda aitas hädast välja noorem õnu, kes pajrajasti tuli Venemaalt seitse aastat kestnud sõjavaretenlistusest kaardiviies. Alul oli õpperaamatuks vene keele aabits (umbrpenaekiu-tega eesti keelde), hiljem, kui kavitada enam ei tohtinud — pidi olema ainult vene keele. Nii oliin ma varsti umbkeelses vene koolis. Poisid läksid sõa ees ja vene keele kohta igasugust naija, mis väljendas nende vastumeelsust selgelimi. Inspektor leidis varsti, et nimu oml kui kooliõpetajal endal ei ole "õiget armastust" vene keele vastu ja tal tehti võimatuks ameti jatkamine. Minagi pidin olle hõõmna teise kiheltkomakoolisse, kus õpetajaks oli Tartu seminari kasvandik — tuger "vene keele armastaja" ja selle hõõdis õpilastelt. Nõüd oli kooli ruumideki eesti keele rääkimine keelatud. Kes vastu seisis keelemõisett taha, ti pidi lõunatunni või õhtul tundide järel nurgas seisma ning karistuseks veel mõõe vene laulu pähe õppima.

Kõige raskem oli alguses vene ajaloo tund — seda anti mitu lehekõige ütles ja kuna oma sõnadega jutustamise eskus väike oli kõeldundmatuse tõttu, tuli õiesanne sõna sõnalt pähe tuppida. Armastuse asemel olime tulivihased koolõpetaja peale, kelle selleks paljud nähted ja esinevad ei meeldi siinses lähiskonnas. Ei kuningakoda, ei Wallenbergid, Bonnier'd, De Geer'id, Johnson'id, Broström'id ega Klingspor'id, — loomulikult ka mitte Erlander, Strüng, Geijer. Need kõik olevat "rootsi rahva ja tõõlisrahva kurnajad", kes kõik peaks Siberisse saadetama, "kuhu teised sinuugused eestlased juba läjed sisse tallanud", nagu mu kõõmasin tõõnaisane vinguselt mulle tõõndas.

Kodumaalt saadeti enne jõõulupühi pagulas-eestlastele seinakalendrid, mis on trükitehniliselt teostuselt tähel mõõrat matkib võõlismaa sellesarnaseid tooteid. Paber just viilismaa sellesarnastele toodetele ei vasta ja tõõgikarteng on vähemalt kõõhuhõõbisuse viirvi, kuid trükk on laitmatu. Kuna ma just väga "paadunud" kodanlane pole, lehitsesin läbi selle kalendri ja leidsin sellest viis "kroonipühi": 1. jaanuar, 1. ja 2. mai (2. mai vist sellepärast, et langes laupäevaste päevalel), 7. november ja 5. detsember. (Tõejõõnud ses aastast. Tõõnaisel (paludugi mahaarvatud) kõõkuk kibedale sotsiaalitõõkule tõõschitusõõtõõle, mis 1970-ndaks aastaks viiar. N. Liidu kodanikud nii kaugele, et need võivad juba "kahekõe" võõleba sõõa.

Näitasin seda seinakalendrit oma kommunistist tõõkaaslasele ja juhtisin ta tähelepanu kaudsele "kroonupühadele" — ainult viis päeva aasta kohta! Palusin teda üles lugeda, kuipalju kinnimaksetavaid "kroonupühi" saab ühes rootsi tõõlisõõ. Õõe sai mõõdasti kahe kõõ sõõmed täis, kuid Jaanipäevanj veel väija ei jõõdnud. Tõõkas siis käed taasu ja arvas, et kalendri trükkimisel peaolema viga tehtud — ei või olla usutav, et tõõlisele sotsiaalimi maal nii vähe aega antakse tõõtide sõõtumiseks ...

Olen seda kalendrit näidanud paljudele-paljudele rootsi tõõaaslastele ja ma võin kinnitada, et see kalender on olnud seni paltõõ toode, mis Nõukogude Eestist viilismaale saadetud.

Tõeline "tõõ häälí"...

Kitzbergi "Neetud talu"

alg. 1. lhk.

sat" ja teoorjust kujutavat "Enne kukke ja kõitu". 1923. aastat valmis tal viimane näidend, milleks olgi komöödia "Neetud talu" ja nie nüüd seisab ta Stockholmi Eesti Teatri mängukavas.

"Neetud talu" oli Tallinnas "Estonia" laval Raudsepa "Demobiliseeritud perekonnaisa" ja Metsanurga "Vagade elu" kõrval mõnukaks alguparandiks. Hooajal 1923—24. kujuunes publiku magneediks kujunes just "Neetud talu". Küllap aitas viimasele kaasa äärmiselase problemi estamine — haritlaste üleproduktioon ning pahed ühenduses poolharitlaste tõõpõõlgamisega. Nii nagu ükka Kitzbergi ühiskonnakritiliste teatese, on ka "Neetud talus" tahav huumor ja tõsine sõna relvadeks, millega rünnatakse negatiivseid nähtusi. Kuid ta kriitika, terked ja jõhvmõtted on hetahtikud, estatud moraal ei tõuse ühnekslausa pinnale, on aga selgesti tajutav.

Oma ametite tõttu liikus Kitzbergi Eestis sageli ühest linnast teise ülatades ka pikki tõigagi. Tundes hästi Mulgimaad ja selle keskusi Abjat, Hallistet ja Viljandit või meie lääneranniku Pärnut ühiskonnilma Tartut, on tal olnud võimalik lisaidesest tundma õppida Eestis elanud inimtüüpe, nende tavasid ja kombeid.

Nij kohtame nüüd lavastatavas "Neetud talus" elanegset tõõpõõlast-korporanti, epatavalé poollaritlastet talutütteid, kes viljelevad "kaunek kunste", kangekeelset ametnikutüüpi jne. Neile vastukaaluks on aestatud tõsimeelsed inimesed, kes oma tõõga silmas ühiskonnale handelataldeks ning kes viisid edasi elu vahetuse, mis võõdeti kätte Vabadussõjas.

Oma mõõestustes nimetab August Kitzberg eesti "tõõmetallajaks". Meil ei ole põhjust selleie vastu vaieldu, kuid meil on kindlasti õigus öteida, et tema tuuletallamine on andnud suuri väärtusi eesti kirjanduseie ja teatrile. Juba see najaolu õigustab tema viimase teose lavastamise just ühenduses eelseisva Vabariigi aastapäeva tähistamisega Stockholmis. Ja tema loomingulise tõõgi toimus sel samal viisil, magu eestlased paguluseki on suunitud oma loomingulist tõõd viljelema — mtude ametite kõrval. Ajalult oma eiu lõppaastal, mil ta elas riigi kirjanikupaluki, sai ta põhendada tõõlikult kirjanduseie, Tuuletallaja suri 10. oktoobril 1927 ja maeti Tartu Maarja kalmistule.

Stockholmi Eesti Teater on täit ettevalmistamisega ametis olnud juba novembrikuust saadik ning asjaosalistelt kuuleme, et lavastus tõõtab kujuneda huvitavaks ning meeldejäävat teatrielamust pakkuvaks. Ka pääsmed on juba eelnõõgil tavalistes kohtades: Eesti Majas (prl. Leesi), Eesti Kultuuri Koondisest (pr. Rõõmer) Kuningliku Postil (pr. Krimm), Teataja ja Välis-Eesti juures ning Eesti Majandusühing Prodictiga.

Ilmar Valmu

Skandinaavia TASEMENI...

"Rahva Hääl" avaldas 5. jaan. kentsaka teadande. Niimelt olevat okupatsiooni. põlumajandusminister Tõnurist lubanud lehele intervjuu teemal: Eesti põlumajandus jõõdlu ka läbmeil aastail intensiivselt Skandinaaviamaade tasemele. Leht aga lisab: Et celseisev jutuajamine tuleks selleist, mis lugejaid kõige enam huvitab, siis esitame palve: saatke toimetusele oma küsimused! Tähtaeg 15. jaan. Mõõgitakse veel, et Tõnurist on Skandinaavias käimud ja nende maade põlumajandusega lähemalt tutvunud.

Skandinaavia tasemele tõusmise käsu andis Hrushtshov viimatisel partei koemiajõõemnil. Baltikumis olevat selleks kõik võimalused, kuid põlumajandusse juhtl ei oskavat neid võimalusi kasutada. Nüüd tahab Tõnurist, kes õeldakse Skandinaavias käimud olevat, põlumeeselt küsida, missugused võimalused selleks oleks! Põlumeeste meelest on selleks küs ja väga kindel võimalus: Kaotsda kolhosinduse! Kas keegi seda Tõnuristile soovitada sõendab, on muidugi küsimus.

Uudiseid... Lühidalt

alg. 1. lhk.

denõi tungival nõudmisel. Sorensen on esimene "suur nimi" Kennedy surmajõõsel, kes on Valgest Majast lahkunud.

MOSKVA — Et tõõdistelt veegi rohkem välja pressida, on N. Liidus hakatud propageerima moodsat vormikujundust, mis annaks tehastele rohkem "esteetilisi ja ühiseid masinaid". "Kuldas saavadki mõõgcide lõõmsed tõõlada efektiivselt, kui nad päevad läbi peavad vaatama inetult ja igavalt kujundatud masinaid?", küsitakse ajakirjas "Tehniline estetika".

VATIKAN — Tavalisest hästi informeeritud ringkondade lõõmsetikanis teatatakse, et paavst lähemal ajal kavatseb Vatikani modernseiermise raamas likvideerida oma sõveitsiastest koosneva kaardivie.

Leinateateid

Tartus suri 17. novembril Jaan Tilkman, Kadunu oli pärit Tartumaalt, kus sündis 14. augustil 1881 aastal.

Tallinnas suri 10. detsembril Vambola Saaks sõõnucrtõõnõõd tagajõõjel. Ta oli sündinud 1 mail 1927 aastal samuti Tallinnas.

● Sõõdsvallis sündis Viiliam Võõsu ja tema abikaasal Karinil tütar.

● Stockholmis tõõistas 13. jaanuaril õlpl. ins. Eduard Pajuste ja Ü. ja ülõõpõõgeda. Juõõlilaõõtõõtab esimese õõroo-inseneriina Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen, Akadeemilisett kuulub E. Pajuste korp! Rotaliasse.

● New Yorgis saabusid Stockholmi läsja New Yorgis abiellunni tennisemõõster pr. Veera Nõõmik Prrand ja tema USA-õõõstõõrist mees mr. Claire Farrand. Paar asutab kõõvõõl pea-õõsel club paar Grand Hotellis, et siis ajalisett USA-sse tagasi sõõrduda.

Kohaliku elu

ALINGSÅS

Eesti Seltsi peakoosolek

Alingsåsi Eesti Seltsi korraline aastapeakoosolek toimub laupäeval 25. jaanuaril algusega kell 17.00 Hõgeri ruumes Kungsgatan 8 järgnise päevakorraga: 1. Koosoleku avamine ja rakendus. 2. 1963. aasta kassaaruande esitamine ja kinnitamine. 3. 1963. aasta tegevuse aruande esitamine ja kinnitamine. 5. Valimised põhikirja alusel. 6. Liikmemõõsti määramine. 7. Lähtõõkõõmised.

Liikmetele seltsi juhatuse poolt erilisi koosoleku kutseid ei saadetu. Palume kõesoleva kuulutust võtta kutsena. Kui koosoleki ajauseks määratud arv liikmeid kokku ei tule, on koosolek otsusevõõmelne pool tundi hiljem kõõktuldud liikmete arvule vaatamata. Pärast koosolekut toimub õhtne koosvõõbimine kohvilauas.

AES juhatus

LUND

Ülõõpilaskonna aastapeakoosolek

Eesti Ülõõpilaskonna Lundis erakorraline aastapeakoosolek toimub 23. jaan. kell 18.30 "Kajutanis" AF-i keldrikorral. Päevakord: 1. Koosoleku rakendamine. 2. ECR-i põhikirja muudatusettepanude vastuvõõtmine. 3. ECL-i liikmemaks. 4. Kohal algatatud küsimused.

■ USA teadlased on jõõdnud selgusele, et planeet Mars on ümbristetud suurte kollaste põõvedega, milledest hoovab mürgisedi aurusid. See teeb ülimalt valusa kõõ sõõdusel, vastas ta: "Igakord kui mõõ uus naiskleit sisse tuleb, nõuan ma talt tõõndi, et ta on vähemalt 18-aastane ja kõik naised on sellest meelitatud."

Black Joe päevaraamat

Motoriseeritud kakaduu

INSENER JUHAN KULUPUU on harilik ehitusinsener, nagu neid on ennegi ja nagu neid järjest enam juurde tuleb. Aga mõnes asjas on ta rohkem kui harilik ja selle eest me ta viimati tegi, võiks teda peaaegu nimetada "inimhinge inseneriks", mis varasti oli Josif Stalini tiitel ja milline kohtpraegu on vakantne.

VANA AASTA ÕRASAATMISELE ja uue aasta vastuvõtule Uuetoa pertre ilmus insener Kulupuu suure plekk-kastiga. See oli mõõkis ja krimmine, nii et kingitus peraenahale see ei võinud olla. Vinaskastilts oli liiga õõnkene ja "konckarbike" suur. "Naiga mees see Kulupuu", sõistas Jaan Tavaline. Voldermanile kõrva, "tassin maa-õõdimise riistad piidu kaasa"!

ASI SELGUS VARSTI, kui insener Kulupuu kõõatas häälé puhkas ja võttis sõna: "Mõõ oleme oma raakes paguluseiu nõõd jõõdnud nii kaugele, et ei pea õõgu ka kõige rikkalikumast pidusõõgist — kered on head ja puetaat tõõs. Ka vana ei taha meie enam juua, sest kõõk sõõdid ja margid on õõpsvõtud. Uks sõõk on nad kõik ja õõtevõõsi ohtlikud autosõõidule — see tähendab, kui politsei sind nõõsutab. Kultuurihuvi ei ole meie kui eestlased aga veel mitte kaotanud. Sellepärast on minu ettepanek astuda ülle 1963. ja 64. aastat lahutava piiri kunstlises loomingus". Ta tegi kasti lahti, võttis sealt välja värvituubid, pintsli ja paar pudelit ning suure laraka papile tõõmmatud lõõerdil. "Meie maalime täna õhtsett õhe pildi, õhe eesti kunsti surematu suurtesse ..."

ERASÕBRALIK MÕMIN KAIS LAHI Uuetoa ehtoa. "Mis rumalat naiga sa nõüd melega tahad teha", õhkas ianal Veeprits ja Uuetoa õõapaja vanguras sõõnatult peaõ. Aga Voldermann kargas vaimustatult pliti ja õõtsu: "Te olete kunstihõõdeta ja kunstilise arusaamiseta matsid! Mina käisin kunstimäätusel ja tean, kuidas kunst on viimastel aastakõõmnetel muutunud. Kuigi ma pole elus maalimispintsiit käes hoidnud, tahan ma seda täna õhtul rõõmuga teha. Nõõtusele sõõiva pildi saan ma valmis igal juhul". Aga sis lõi ka noorik sekka ja põrutas: "Mingisugust värvidega pätsimist ei ole siin ehtoa vaiba peal — marss keldrisse!"

NÕNDA JAID NAISKUALISED Uuetoa korterisse pidulaua juurde "tõõgu lõõma" (nagu Volderman sõõvnult tähendas) ja "Kulupuu kunsti-kollektiiv" (nagu õõtesid õõtitavad Uuetoa perednõõed) evakuoerus Keldrisse. Volderman tõi alla pudeli valget viina, heerlaga koore ja sibulaga ning leivakorvi, kuigi need pole just maalimistarbed. Mina läksin ka alla, sellepärast et ma ma midagi, mis õõvad juhtus.

"REAALSETE ASJADE MAALIMINE nende õõgetes värvides on tänapäeval ajast ja arust", õõtes insener Kulupuu. "Ma saan aru, kui õõapaga — kes on kõige vanem ja auväärsem seltskonnas ja kellel on raskusi ajavaimuga kohanemisel — seda teeb. Sinule on see lubatud. Isand Veeprits, kui vanuselt järgmine võib ka kasutada realistilike elemente, kuid peab nendele andma mõeleolu, iseloomu või sõmboolika. Kui näiteks mees on sõdur, võt on vihane — sis ta nägu tuleb maalida punaseks. Kui mehel on kassiahastus või on ta ameti poolest nutsavatt, sis tuleb ta maalida rohelseks. Piimamehe hobune olgu valge, sest must hobune on sõõvedajal või sis surnuvankri ees. Kaevur peab tingimata õõma hall. Vaesus on kolme jalaga tool, emasele kassile tuleb pojad juurde maalida jne". Kulupuu võttis tumepruuni värvi ja tõõmbas lõõendile mõõtud krüka-kraakasid risti ja põiki üle valge pinna.

"VISAND ON NÕUD TEHTUD ja me võime alustada tõõd", õõtes ta. "Sina Jaan Tavaline, kui tugev patriiot ja hea kombineerija, kasuta kompositsioonilisi elemente: ringe, kolmnurkasid, ruutusid ja kriipse. Voldermani ma ei tarvitse õõetada. Tema on korra kunstinäitusel käinud ja tunneb juba tõõd. Black Joe lõõitab teadvuse vähja ja maalib puhtalt tunnetega. Kui teadvus segab, siis sule silmad ja kraabi pintsliga pimesi. Aga mina ise jäin moderaatoriks ja põõlan teie loomingulisi impulsse ühendada tervikuks. Läheb lahti ..."

MA EI OLE OMA ELUS midagi nii õõndavat läbi elanud kui see maalimine uue-aasta õõl. Muidugi, meil kõõgil said põõksid, sõõgid ja ka nõõd värviseks ja Volderman käis aegajalt kõõmutusõõpist inspiratsiooni toomas. Aga selleet sai võõrutatu pilt, kus on koloriit, vormi, elamust, fantaasiat, tundesõõavust ja kõike muud, mis õões maalis peab olema.

KUI KEEGI KUSIB, MIS SEAL ON, siis seda on raske sõõnades väljendada. Kõige tuntavam on äiapapa poolt maalitud Puniku pea ja siis on sel õõa õõa lind, mis on roheline. Voldermani tegi midagi kuratlikku, mis võib olla kass, vanaaegne toruga grammofon või ka õõevabrik — kui juuda mingit reaalset tähendust. Pilt tuleb igal juhul järgmisele eesti kunstinäitusele, kui zhürii enupojalikkudel kaalutlustel takistusi ei tee. Te tunnete selle ära tuhande teise seast, sest pildi allkiri (mille me ka leiutasime kollektiivselt) on:

MOTORISEERITUD KAKADUU HINGEELU.

Puhkerajoon Vasknarvani

Projekteerijad okup. Eestis on teinud kava u.n. puhkerajooni kajundamiseks Peipsi põõjaranniilil Rannapungerjast Vasknarvani. Suvilaa- ja rannamõõnde viimine Läänemere äärest Peipsi piirkonda näib tõõgnevat selleie, et suur osa rannikualast, mis õõsandeks oleks sobiv, kuulub n.n. keelutsoondesse.

Rannikuriba on ca 30 km pikk ja loodusilult kaunis, mets loodetakse säilitada. Plaanitsejad arvavad, et siin saaks puhkamisvõõlalust hõõ kuni 6000 inimeseie aastas. Selle võimaldamiseks tuleks aga rannikule ehitada paju maju. Puhkerajooni keskuseks oleks Rannapungerja. Kaukjist võiks saada tuuriõõrekõõ. Kurna leiduks hea palk noortelaagriks jne., arvavad plaanitejigad.

■ Toronto esti baptisti kogudues kõõlusid Küülki Lõõdstrõm ja Lawrence Taylor ning Sylvia Peipman ja Fred Marley.

● Arvikas kõõlus Salme Vooremaa Lennart Nõõsoniga.

MÖBLEERITUD TUBA

köögi ja vanni kasutamisega ära anda vanemale härrale Hägerstensis. Tel. 19 72 71.

Korral. mittesuitsetaja eesti preili

OTSIB TUBA

Tel. 87 22 03 peale kl. 14.

ENERGILIST AKVISITÕÕRI

vajatakse kuulutusosakonda. Vajalik müügivõõmus, hea esinemine, rootsi ja eesti keele oskus. Mõeldav ka lisatõõna.

Vastused saata edasiandmiseks märgusõna all "Hea provisjon", EPL, Box 16 320, Stockholm 16.

On teil juba Eesti suurloterii õnneloos?

†

Hääd sõpra

Johannes Harjasepp'a

mälestab

ARNOLD LIIVIK